

De tijd gaat snel, gebruik hem wel.

In de melancholieke donkere tijdspanne tussen kerst en oud en nieuw waarin jaaroverzichten, verkiezingen van de beste van alles en nog wat en hitlijsten als de Top 2000 waarin de topdrienotering al jarenlang dezelfde is, wordt door veel mensen gemijmerd over zich gemanifesteerd hebbende gebeurtenissen, wat zomaar zou kunnen leiden tot een stressstoornis over de memorabilia van de ons ontvallen personen.

Hoewel de tijd in het Nederlands vanouds vrouwelijk was zoals 'indertijd' weergeeft, heeft de tand des tijds het geslacht getransformeerd in mannelijk evenals de lineair voortschrijdende tijd, gepersonifieerd als een man met baard en zeis met de genderspecifieke naam Vadertje Tijd, de weergave is van de Griekse god Chronos.

De tijd, waarvoor als suppositie geldt dat deze in het hele heelal existeert, is meetbaar en wordt internationaal uitgedrukt met de SI-eenheid seconde, de eenheid die ook in Nederland van toepassing is zoals blijkt uit het Meeteenhedenbesluit 2006, een AMvB die haar grondslag heeft in de Metrologiewet, en gelijk is aan een x -aantal perioden van de straling die correspondeert met de overgang tussen de twee hyperfijne energieniveaus van de grondtoestand van de isotoop cesium 133 in rust bij nul kelvin.

Hoewel meetbaar, wat te denken van de schrikkeljaren en -seconden? Als gevolg van de getijdenwerking van de maan wordt de rotatiesnelheid van de aarde steeds kleiner (ongeveer 1,7 milliseconde per eeuw), waardoor de gemiddelde zonedag, de tijdsduur tussen twee culminaties van de zon, steeds langer wordt.

De bekende Nobelprijswinnaar Albert Einstein is de grondlegger van twee relativiteitstheorieën waardoor er voor de absolute tijd geen plaats meer is en het in plaats daarvan helemaal niet zo zeker is dat wij op hetzelfde tijdstip dezelfde gebeurtenis meemaken; ofwel het is eigenlijk een miraculeuze coincidentie dat wij hier min of meer tezeldertijd dit dictee schrijven.

Omdat tijd de periode is tussen twee opeenvolgende gebeurtenissen (de causaliteit) kunnen geologen door middel van chronostratigrafische etages, oftewel gesteentelagen, met behulp van de lithostratigrafie de ouderdom en de eigenschappen van de chronologisch gevormde sedimentaire faciës bepalen.

Bij de tijdsperceptie zijn volgens neuropsychologisch onderzoek meerdere structuren in de hersenen betrokken, zoals het cerebellum, de thalamus en de basale kernen, maar ook hogere corticale structuren zoals de frontale cortex, terwijl een dopamineantagonist zoals cocaïne de productie van de neurotransmitter dopamine stimuleert, waardoor het individuele perspectief van tijd wordt versneld d.w.z. slechts twintig minuten duurt de tijdservaring van één uur.

Ten slotte wil ik eenieder van jullie nog een hart onder de riem steken: waar beoefenaars van historische taalkunde met fingerspitzengefühl eerst orthografische veranderingen door de tijd heen ontdekten, nemen deze linguïsten thans een op syntactisch én morfologisch niveau steeds sterkere tendens van overgang van synthetische naar analytische taal waar, want het gaat tenslotte om de bedoeling van de tekst; kortom: wees niet bevreesd om wat is geweest: de taalfout van nu is de taal van de toekomst.